

4. *Безбатько О.* Удосконалення системи оплати праці: проблеми та шляхи вирішення [Текст] / О. Безбатько, В. Манакіна // Довідник економіста. — 2010. — № 12. — С. 70–74.

5. *Секіріна Н.В.* Удосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці на підприємствах / Н.В.Секіріна, І.О. Лобанова // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. — 2012. — №2. — С. 34.

Зизюк К.А., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — *Коршикова Р.С.*, к.е.н., доцент
кафедри обліку підприємницької діяльності

РОЗРОБКА КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ

Будь-яке управлінське рішення спричиняє рух фінансових потоків, що впливають на фінансовий результат діяльності підприємства. Тому ефективність діяльності підприємства безпосередньо залежить від послідовності і правильності рішень, які приймаються менеджерами усіх рівнів. У процесі життєдіяльності суб'єкта господарювання важливе значення набувають питання управління дебіторською заборгованістю, яка потребує щоденного контролю за її станом і динамікою.

Дебіторська заборгованість виникає у зв'язку з тим, що під час здійснення господарських операцій підприємство не завжди отримує оплату від юридичних або фізичних осіб одночасно з передачею їм майна, виконанням робіт або наданням послуг. Створення ефективної моделі обліку дебіторської заборгованості забезпечить отримання об'єктивної та своєчасної інформації для прийняття управлінських рішень щодо зменшення ризиків неплатоспроможності з боку клієнтів.

Теоретичні та методологічні аспекти управління дебіторською заборгованістю знайшли відображення в наукових працях багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців і практиків, серед яких: І. Бланк, Ф. Бутинець, Дж. Ван Хорн, М.М. Нашкерська, С. Кузнецова, О.Г. Лищенко, С.І. Маслова, Н. Новікова, А. Поддєрьгін, І. Пономарьов та інші. Проте деякі питання, зокрема розробка оптимальної кредитної політики в процесі управління дебіторською заборгованістю, потребують глибшого дослідження.

Аналізуючи літературні джерела, можна зробити висновки, що управління дебіторською заборгованістю підприємства — це

процес цілеспрямованого, комплексного, систематичного проведення заходів щодо оптимізації обсягів дебіторської заборгованості та забезпечення своєчасної інкасації боргів [2]. Це досягається шляхом розробки ефективної кредитної політики, використання сучасних форм рефінансування, здійснення моніторингу за дебіторською заборгованістю, врахування впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, і спрямоване на максимізацію прибутку та підвищення рівня фінансової безпеки підприємства.

Управлінські рішення, що стосуються управління дебіторською заборгованістю, мають забезпечити, по-перше, баланс між прибутком підприємства та його ліквідністю, і, по-друге, відповідність між кредитною політикою підприємства та інкасацією дебіторської заборгованості.

Збільшення величини дебіторської заборгованості спричиняє зростання показників його поточної і загальної ліквідності. Це свідчить про високу платоспроможність підприємства, тобто здатність розрахуватися із поточними зобов'язаннями. Зважаючи на таку залежність, менеджмент підприємства повинен підтримувати оптимальну величину дебіторської заборгованості у структурі оборотного капіталу, яка б збалансувала прибутковість підприємства і ризик втрати платоспроможності [4].

Ефективне управління дебіторською заборгованістю повинно ґрунтуватися на ретельно розробленій кредитній політиці підприємства. Як зазначає І.А. Бланк, кредитна політика — це комплекс правил і стандартів, які регламентують надання комерційного кредиту та спрямовані на підвищення ефективності операційної та фінансової діяльності підприємства [1]. Основними взаємопов'язаними етапами кредитної політики підприємства можна вважати: визначення можливої суми оборотного капіталу, спрямованої в дебіторську заборгованість по кредиту; формування системи кредитних умов; диференціація умов надання кредитів та оцінка доцільності кредитної політики. У процесі її формування перед менеджментом підприємства постає завдання у прийнятті рішення щодо вибору між додатковим прибутком від збільшення обсягів продажу і можливими втратами, що пов'язані із відмовою реалізувати продукцію [5]. Оптимальна кредитна політика полягатиме у розширенні комерційного кредиту доти, доки додатковий прибуток від збільшення обсягів продажів не буде дорівнювати прибутку, необхідному для покриття витрат за додатковою дебіторською заборгованістю, необхідною для досягнення такого обсягу продажів.

Таким чином, у процесі управління дебіторською заборгованістю менеджмент підприємства повинен реалізовувати кредитну політику так, щоб, максимізувавши прибуток і рентабельність капіталу, підтримувати ліквідність підприємства у межах нормативних значень. Для цього необхідно постійно контролювати динаміку обсягів і структуру дебіторської заборгованості. У той же час, керівники підприємства повинні удосконалювати в цілому механізм управління, спрямовуючи його на оптимізацію розмірів, термінів погашення та підвищення якості дебіторської заборгованості в напрямку зменшення частини сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості.

Література

1. *Бланк И.А.* Финансовый менеджмент: Учебный курс. — 2-е изд. / И. А. Бланк. — К.: Эльга, Ника-Центр, 2006. — 656 с.
2. *Білик М. Д.* Фінансовий аналіз : навч. посібн. / М. Д. Білик. — К. : КНЕУ, 2005. — 592 с.
3. *Сліпачук О.* Управління дебіторською заборгованістю/ О. Сліпачук // Контроль. — 2010. — № 1. — С. 37—48.
4. *Нашкерська М.М.* Управління дебіторською заборгованістю у структурі оборотного капіталу підприємства / М. М. Нашкерська // Вісник НУ «Львівська політехніка». — 2009. — № 4. — С. 136—140.
5. *Лищенко О. Г.* Аналіз дебіторської заборгованості у системі управління підприємством / О. Г. Лищенко // Економічні науки. — 2011. — № 9. — С. 25—28.

Казмірчук А.О., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 « Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — **Гордієнко Л.П.**, асистент кафедри
обліку підприємницької діяльності

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРОБЛЕМАТИКА

Сучасне формування ринкових відносин в Україні характеризується значним уповільненням платіжного обігу, що спричиняє збільшення дебіторської заборгованості. Така економічна ситуація в країні вимагає переглянути системи обліку дебіторської заборгованості, щоб уникнути проблем з несплатою у майбутньому.